

Prenumerata wynosi:
we Lwowie:
miesięcznie 2 korony;
za dwurazową dostawę do domu dopłaca się 60 halerczy;
na prowincji:
jednorazowa przesyłka: z dwurazową przesyłką:
rocznie   30 K — h   rocznie   36 K — h
kwartalnie   7 50 „   kwartalnie   9 „ — „
miesięcznie   2 „ 50 „   miesięcznie   3 „ — „
W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Adres „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Marjacki l. 7
Telefonu Nr. 151.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia:
Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 halerczy
Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadesłane* 40 halerczy.
Drobne ogłoszenia po 3 halercze za słowo. — Najmniejsza ogłoszenie 30 halerczy.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halerczy.
Numer pojedynczy:
we Lwowie: na prowincji:
poranny   8 halerczy   poranny   10 halerczy
popołudniowy   4 halerczy   popołudniowy   5 halerczy

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

Prasie czeskiej — słowa prawdy.

Lwów, 29 października.

Prasa czeska — nie chcemy jednak powiedzieć, że wraz z nią i cały naród pobratymców naszych i jego przewodców polityczni — popełnia od szeregu lat dziwny istotnie błąd i niekonsekwencję, ilekroć potrąca w swych łamach o stosunki polsko-ruskie w Galicji... Ocenia je: 1. tendencyjnie; 2. opiera się niemal z reguły na wprost błędnych informacjach; wreszcie 3. zdradza wówczas w każdym wierszu swych elukubracji na ten temat, chorobliwą jakąś czułością dla „uciskanych“ przez nas Rusinów, a równocześnie niezusadnioną nłczem niechęć do Polaków. Z uwagi na podblże Czech z krajem naszym i mnogość wspólnych interesów, musimy wyrazić zdumienie, że w innych wypadkach tak dobrze obsługiwane przez swoich sprawozdawców dzienniki czeskie, we Lwowie widocznie i w Krakowie nie mają prawdziwych i sumiennych korespondentów. W samej zaś Pradze, publicyści chyba nie czytają pism polskich, lwowskich i krakowskich, skoro ruteno-filskim bredniom i kłamstwom tendencyjnym dają ustawicznie a chętnie gościnność w swych szpaltach! Że to się nie przyczynia wcale do utwardzenia i pogłębienia przyjaźni polsko-czeskiej... dodawać przecie nie potrzebujemy. O specjalną jakąś sympatię Czechów do Rusinów nie idzie nam w tym wypadku. Czesi z dawien dawna ubiegają się skwapliwie o względy drobnych, mniej od nich kulturalnych narodów słowiańskich i lubią bawić się w ich opiekunów i dobrodziejów... tanim kosztem zdawkowej frazeologii dziennikarskiej. O tem wiemy wszyscy i z wyrozumiałością starszego brata patrzymy na te — co prawda nie zawsze szczerze — czułości wśród młodszego rodzeństwa.

Wszystko ma jednak swe granice, więc i wyrozumiałość nasza! Od szeregu lat ta sama prasa czeska, w każdym niemal numerze apeluje do polskich uczuć braterskich, a apeluje nie bezowocnie. Pomijamy fakt, że nikt inny — tylko Polak, Kazimierz Badi, jako prezydent ministrów, pierwszy raz w Austrii postawił jasno najżywościęjszą dla Czechów kwestię ich praw językowych w swej ojczyźnie i ten krok swój przypłacił — jak to mówią — głową własną, a nieobliczalnem w następstwach stratami Galicji — ale od długich lat, w każdej sesji parlamentarnej, reprezentacja czeska doznawała tyu dowodów pełnej poświęcenia przyjaźni i życzliwości ze strony Polaków, iż chyba ci mają dobre prawo do tego, aby prasa czeska bodaj przedmiotowo i sprawiedliwie sądziła nasze sprawy domowe z Rusinami! Jakiej stronnictwości nie wymagamy i zgola nie potrzebujemy jej — żądamy natomiast prawdy, wyłącznie prawdy! Niestety, nie wi dzimy jej nigdy w prasie czeskiej, ilekroć ona zabiera głos w tzw. kwestji ruskiej w Galicji.

Świeża tego próbka mamy dzisiaj, *ex re* dwu spraw, w sejmie poruszonych. Pierwsza: to subwencja krociowa dla teatru ruskiego; druga: wniosek p. W. Dzeduszyckiego, w sprawie zaprowadzenia obowiązkuwej nauki języka ruskiego w galicyjskich szkołach średnich. Obie przedstawiający dzienniki czeskie — nie wyliczając niestety, nawet tak poważnego monitora staroczeskiego, jak praska *Politik* — w świetle, zaczerpnie-

tem wyłącznie z pism ruskich. Co gorsza jeszcze, — albo przytaczają te głosy tendencyjne i na wskroś kłamliwe bez komentarzy ze swej strony, albo zaopatrują je uwagami, już z tej przyczyny zupełnie niesłusznymi, że są oparte na jednostronnej informacji. Wykażemy to Czechom krótko i wężlowato.

Co do subwencji teatralnej, to odnośny wniosek komisji budżetowej, który chce ofiarować Rusinom tak znaczny prezent z krajowego grosza podatkowego, ma właśnie na celu, nadanie przyszłemu teatrowi ruskiemu cechy instytucji narodowej, która, zaspokajając t. z. potrzeby kulturalne Rusinów, równocześnie przyczyniałaby się skutecznie do rozwoju ich literatury dramatycznej i wogóle podniesienia poziomu oświaty w tym narodzie. Pragnie natomiast zapobiedz ukrytym dziś jeszcze intencjom pewnego odłamu Rusinów, którzy tamte cele lokują na dalszym planie, a marzą jedynie o wybudowaniu gmachu, w którym najmowanoby salę zagranicznym — a właściwie niemieckim — trupom i operetkom, a to celem uzyskania z jednej strony jak największych dochodów z gmachu, z drugiej zaś, celem szkolenia teatrowi polskiemu, któremu odgagncy na spektakle podkasanej muzy niemieckiej, znaczne stosunkowo zastępy publiczności, mniej wybrednej i obojętniejszej może pod względem narodowym i etycznym. Że te „pocziwe“ kulturalne zamiary Rusinów odkryty w czas i stosowną modyfikacją wniosku łeb im utracono — to oczywiście doprowadza hajdamaków naszych *utriusque generis* do wścieklej pasji, która wylewa się w namiętnych antipolskich artykułach tutejszej prasy ruskiej, a prócz tego szuka sobie ujścia i rozgłosu w wrogich Polakom pismach wiedeńskich i niestety, także... czeskich.

A teraz wniosek p. W. Dzeduszyckiego... Nie przesadzając wcale, co z nim sejm nasz uczyni, stwierdzamy jedynie, że sam już fakt przekazania go do komisji, a nie odrzucenia *a limine*, dowodzi ogromnej tolerancji polskiej wobec Rusinów. Wniosek ten zmierza przecie do tego, aby działaw polską, bez tego już przecięzoną w szkołach, obarczyć jeszcze obowiązkiem nauka języka ludowego, tak nisko położonego w hierarchji języków europejskich, jakim jest do tej pory i długie lata nim pozostanie, język małoruski. Zarówno ubóstwo dotychczasowej literatury małoruskiej, jak nienawistny, wrogi dla nas ton nie liczący jej poetów, nie mogą przecież zachęcać Polaków do mozolnego przyswajania sobie tego języka, który barbarzyńskim alfabetem swoim odgradza się dziś formalnie rozmyślnie od zachodniej cywilizacji! A mimo to wszystko, tak poważny poseł, jak W. Dzeduszycki, wystąpił z wnioskiem, który jedynie schlebiać powinien dumie narodowej Rusinów i wniosek ten — powtarzamy — sejm przekazał komisji do rozważ, mogąc bez żenady z miejsca złożyć go do aktów...

Rusini oczywiście — wierni odwiecznej swej taktyce podejrzliwości i opozycji przeciw wszystkiemu, co na ich rzecz wychodziło i wychodzi z inicjatywy polskiej — i ten wniosek perhorekują urojonymi, kłamliwymi insynuacjami, jakoby on dla tego został w sejmie postawiony, aby młodzież polska w przyszłości wypierata ruską z urzędów. Jest to szczyt przewrotności typowo-hajdamackiej, do której zresztą od lat przeszło 50 aż nadto niestety jesteśmy tu w Galicji przyzwyczajeni. Ktokolwiek zna

stosunki społeczne i urzędnicze w Galicji, wie dobrze, że tak nigdy nie było, być nie może i nie będzie — ale na tem właśnie polega metoda prasy ruskiej, że w żywe oczy kłamie i oczernia, jak najęta, byle pofolgować swej nienawiści rasowej do Polaków.

Smutne to jednak, że publicyści czescy — o tyle wyżej inteligencją, nauką i uczciwością od tych galicyjsko-ruskich stojący — lekko-myślnie i bezwiednie, albo może i rozmyślnie niestety, wydają swe sądy o rzeczach, o których widocznie nie mają, lub nie chcą mieć pojęcia. Śnać zasada: *audiatu et altera pars*, nie obowiązuje ich w tym wypadku, niekolwiek w swoich walkach i sporach z Niemcami, doznają zawsze solidarnego poparcia ze strony prasy polskiej i reprezentacji polskiej we Wiedniu. Niesłychanie wrażliwi i czuli na tym punkcie, najlżejszy jakiś głos polski, który nie byłby im w danej chwili do smaku, wyśrubowują do znaczenia niemal „zdrady“ polskiej. Sami natomiast wobec Polaków, ilekroć jest na tapecie jakaś rzecz domowa kwestja polsko-ruska, stają w całej swej prasie, na ślepo, bez zbadania rzeczy, bez wysłuchania drugiej strony, a jedynie opierając się na kłamstwach i kalumniach ruskich, w obronie wrzeczom krzywdzonych Rusinów, a przeciw tyle świadczącym i dla Czechów i dla nich Polakom! A gdybyśmy tak zechcieli wysnuwać z tej taktyki prasy czeskiej, zupełnie logiczne i uzasadnione konsekwencje?

Nie ciskamy pogrózek... a już bardzo dalecy jesteśmy od macenia „przyjaźni“ polsko-czeskiej i w parlamencie wiedeńskim i w stosunkach pomiędzy obu bratnimi narodami. Ale niechże panowie publicyści nad Węltawą uderzą się raz w pierś i powiedzą sobie, że conajmniej tak niewłaściwie, aby nie rzec: dwulicowo postępować wobec Polaków, to przecieź nieładnie i niepolitycznie! — O tem np. że Rosja prowadzi bezkarnie na rzecz azjatycką tyle tysięcy synów nieszczęśliwego naszego narodu, o tem nie było do tej pory najlżejszy nawet wzmianki w dziennikach czeskich. Ale niechże jakiś hajdamaka lwowski nabazgrze najpotworniejście brednie o wrzekomych krzywdach ruskich w Galicji, to usłużna dlań prasa czeska przedrukowuje zaraz wszystko dosłownie, a z listną lubością, w swych łamach. To bezkrytyczne, a ciągle faworyzowanie nad Węltawą nowożytnych naszych Gontów i Żelezników, gotowo kiedyś nie wyjść „na zdrowie“ Czechom, którzy przecieź na każdym kroku w swej walce z Niemcami, muszą szukać oparcia i pomocy u pobratymczej reprezentacji polskiej we Wiedniu.

Katolicy w Ameryce.

Ciekawą korespondencję z Now. Jorku o postawie katolików w Ameryce wobec zbliżających się wyborów na prezydenta, jak i położenia Kościoła w potężnej rzeczypospolitej z tamtej strony oceanu, zamieszcza w jednym z najnowszych numerów *Koelnische Ztg.* Według niej, duchowieństwo rzymsko-katolickie Nowym Jorku wydaje miesięcznik, zajmujący się sprawami religijnymi. Jako redaktor podpisuje to pismo ks. T. A. Doryer. Duchowny ten otrzymał przed kilku miesiącami zaproszenie od prezydenta Roosevelta, aby go odwiedził w „białym domu“. Wkrótce po tej wizycie zjawił się wezmiankowanym miesięczniku artykuł, wyrażający się bardzo pochlebnie o Roosevelcie. Artykuł ten nie wywarłby głębszego wra-

żenia, gdyby kierownik republikańskiej agitaacji wyborczej, dotychczasowy minister handlu Cortelyon, nie przedrukował go w milionach egzemplarzy, aby zjednać wyborców katolickich dla swego kandydata. Przeciwno tej samowoli zaprotestowało duchowieństwo katolickie Now. Jorku z arcybiskupem ks. Farleym na czele z tym skutkiem, że Cortelyon przeprosił arcybiskupa i zniszczył pozostałe jeszcze egzemplarze artykułu, zamienionego w odezwe wyborczą.

Kościół katolicki w Stanach Zjednoczonych nie jest bynajmniej przeciwny ponownemu wyborowi prezydenta Roosevelta; jak dawniej jednak, tak i teraz przestrzegać chce w wyborach jaknajściślej neutralności. Oświadczanie się za tem lub owem stronnictwem, zaskodźczyby jedynie mogło Kościołowi. Nad powodami rozwodzić się obszerniej nie ma potrzeby. Stosunek pomiędzy państwem a Kościołem — o ile istnieje wogóle — jest tutaj ustalony na wszelkie czasy. Nie ma w Unji polityka, któryby chciał lub mógł wprowadzić do niego jakąkolwiek zmianę. Sytuacja da się streścić w dwóch słowach: Kościół korzysta z absolutnej swobody, nie otrzymuje jednak od państwa ani grosza. W tej sytuacji nie nastąpi podług wszelkiego przewidywania żadna zmiana, tak, iż Kościół po żadnym prezydencie spodziewać się nie może szczególnych jakichś korzyści, ale też żadnego obawiać się nie ma potrzeby. Gdyby zaś w wyborach na prezydenta oświadczył się za którymkolwiek kandydatem, to naraziłby się na niechęć przeciwnego stronnictwa. W ten sposób postawa Kościoła jest wyraźnie wskazana. Jeśli, co rzeczą jest bardzo prawdopodobną, zwycięży Roosevelt, to katolicy nie oświadczą się przeciwko niemu; jeżeli zaś wybrany zostanie Parker, to katolicy zgodzą się na ten wybór. W każdym razie wynik wyborów na prezydenta, nie zmieni nic w położeniu Kościoła katolickiego w Stanach Zjednoczonych.

Przed niedawnym czasem arcybiskup Baltimore rozwinął w obszerniejszym przemówieniu, że w Ameryce rozdział pomiędzy Kościołem, a państwem, oznacza całkiem co innego, niż to, czego się we Francji domagają wrogowie Kościoła. W Ameryce Kościół korzysta z pełnej swobody i nie może być o tem mowy, aby zamykano tutaj, jak we Francji, klasztory i szkoły. Gdyby władza kościelna powiększyła liczbę zakonników amerykańskich o całe tysiące, to rząd związkowy nie przeszkodziłby temu powiększeniu, a nawet nie mógłby przeszkodzić. Rząd nie troszczy się poprostu o to, nie troszczy się o zakładanie szkół kościelnych, o obsadzanie siedzib biskupich (dokonywane przez papieża) i probostw.

We Francji daje się duchownym świeckim pierwszeństwo przed zakonnikami; w Ameryce liczba duchownych świeckich jest względnie bardzo niewielka, tak, iż niektóre wielkie miasta prawie wyłącznie skazane są na pomoc duchowną, udzielaną przez zakonników, którzy jednocześnie kierują szkołami kościelnymi. Tiómaczy się to faktem, że utrzymanie zakonników jest daleko tańsze. Gminę katolicką w mieście przemysłowym kosztuje utrzymanie dwóch księży świeckich nieledwie tyle, co utrzymanie klasztoru z sześciu lub ośmioma zakonnikami, którzy jednocześnie kierują katolicką szkołą prywatną. Wobec tego Kościół zgodzić się może na rozdział od państwa istniejący w Ameryce, nigdy jednak na rozdział, jaki zamierzają Combes i towarzysze.

Stronnictwa polityczne we Francji mają bez wyjątku swój program kościelny. Program taki obcy jest stronnictwom amerykańskim. Zarówno republikanie, jak i demokraci chcą utrzymać „wolny Kościół w wolnem państwie“. Ani jedni ani drudzy nie myślą o wypędzaniu zakonów i zamykaniu szkół kościelnych. Kościół więc nie ma najmniejszego powodu mieszać się do walki stronnictw. Każdy katolik, oświadczający się za republikanami lub demokratami, czyni to na własną odpowiedzialność i na podstawie motywów czysto politycznych. W tutejszych stosunkach jest to droga najpodejrzniejsza. Dopiero wtedy, gdyby Kościół miał być atakowany, czego jednak obawiać się nie należy, nadejście pora do utworzenia „stronnictwa centrum“.

Jubileusz Tow. sztuk pięknych w Krakowie.

P. Włodzimierz Tetmajer, to epigon sejmikowiczów, to schłopiaty dziś szlachcic, przy stole biesiadniczym śpiewający „Kurde-sza“ i choć „brać“ ścisłkający, ma się on jednak zawsze za coś lepszego. To też nie miesza się z rzeszą, na sali rozrzuconą, lecz wyodrębnia się i w osobnej salce, w „alki-rzyku“, swój dorobek wystawia. Mała ta salka, dekoracji której dokonał pan Uziembło, mieści obrazy p. Tetmajera i tych, co ludowe tematy obrabiają; dlatego zakątek ten zwany jest „Tetmajerem“. W ustępie do tej salki, ustawiono dwa kolosalne drzewa laurowe, z których jedno do połowy zasłonięto z wielką szkoda dla autora, p. Myrtona Michalskiego, portret p. Villarsa.

Ruch ludowy, który u nas w ostatnich czasach oswlądał najszersze sfery, z siłą żywiołową dotarł do nadobnej literatury, wtargnął dziś i porywa artystów. P. Tetmajer jest duszą tego grona malarzy i apostołem tego kierunku. Tyko, oprócz szczerości wyznania wiary w tę prymitywność, naiwność formy i prostactwo barw, jakimi się odznaczają zdobnicze motywy ludu krakowskiego, potrzeba jeszcze ponadto wszystko panować nad formą, mieć wrodzone poczucie estetyczne i wykształcenie artystyczne. P. Reymont w ludowej swej epopei pt. „Chłopeł“, dał dowód właśnie, że prócz szczególnej miłości, jaką owiał świat przez siebie opisywany, forma artystyczna jest subtelna, a robota arcywykwintna.

P. Tetmajer, jak tuszę, formy nie lekce-waży, lecz nad nią nie panuje, bo nią nie włada. Z prostoty wpada w prostactwo, z charakterystyki w karykaturę. Ubożuchna jego fantazja, która nigdy poza chatę i obor-nik nie wbiegła, z uporem godnym lepszej sprawy kręci się jednakowo w jednym i tem samem zawsze ciasnem kółku. Czasem, chociaż rzadko, wypędza go ona na stołce zieleń, by szukać „złotego rogu“; bo od czasu „Wesela“ Wyspiańskiego, p. Włodzimierz wyszł z podziwu nad samym sobą nie może i aby przypomnieć się P. T. publiczności, wymalował i wystawił obraz p. t. „Taniec“. Lecz nie jest on wcale bajecznie kolorowym, ale bajecznie brudnym, a chłopy, kręcące się w tańcu w butach chyba siedmiomilowych, tak karykaturalnie przykrótkie, że trzeba być chyba w zupełności pozbawionym krytycy-zmu, by z takim obrazem na wystawę wystąpił i samemu go sobie przyjać. Lecz nie koniec na tem; są jeszcze dwa inne obrazy jego p. t. „Rodzina“ i „Portret żony“ wy-szczególniające wszelkie już wytknięte braki

(1) Kazimierz Gliński.

Szlachcice na zagrodzie.

Powieść obyczajowa z XVIII wieku.

I.

PIERNIK TORUŃSKI.

Karoca zatrzymała się przed „kasztelanem“...

Trzech pajuków, trzymających się z tyłu landary, skoczyło do drzewiczek; z zameczku wybiegła służba, w oknach błysnęły twarze niewieście i znikły, dał się słyszeć chód przyspieszony a ciężki, jakby nie cztek, lecz niedź-wiedź po schodach drewnianych szedł, tak uginały się a trzeszczały pod stapaniem onem; wraz coł zaszumiało, jak wiatr, jak ptak w drzewi wpadło i zaledwie pan stolnik kamie-niecki, Jakob Atanazy dwójga imion Powala, Ogoniakiem się pieczętujący, z trzech stopni pojazdu na ziemię zszedł, już mu się coś około szyi okręciło, do piersi przylgnęło, a tak nieumiarłkowanie zaczęło terkotać, że z onej słów i wyrazów powodził, zmęczony po-dróżą pan stolnik nie a nic wyrozumieć nie mógł, a może bardziej rad był wsłuchiwać się w ich dźwięki harfiane, niż treść ich ma-cać, a fatygować wysoki łeb swój nad uło-żeniem sentencji mądrej z júbki, altembasu, dyndelów, puchu edredonowego i trzewików kurdybanowych. A tu wiatraczek nie ustawał:

robron dla mamy, sandałki dla mnie, trutka dla Domarasia!...

— Jużci, że jest!... — krzyknął nakoniec pan Atanazy, ani do słowa nie mogąc przyjść, ani, jak należy, ucałować ust krasnych dzie-wczyny.

— I piernik?... —

— Masz ci... piernik!... — rozkrzyżowu-jąc obie ręce, zawołał pan stolnik. — A gdy-bym o twoim pierniku zapomniał, to co?

— Musiałbyś, tatusiu, do Torunia po-wracać

— Z pod Baru do Torunia!... czyście kiedy stycieli coś podobnego, mości państwo?

Trzy śmiechy się odezwały: dyszant, tenor i bas. Dyszant należał do pani stolnikowej, tenor do pociechy rodu Powalów stolnikowicza Władysława, bas do pana Jó-zefa Domaradzkiego, przez stolnikostwo zwa-nego „Domarasiem“. Okrom tego ował się fałset pajuków i dworni całej, ale, że to po-dła instrumentacja była, nikt na nią uwagi nie zwracał.

— Ha! — odezwał się po chwili pan stolnik. — Dla Ewy nasz prarodziec wyżył się raju ziemskiego, żalił goźlił mi się pra-pana ojca nie naśladować i drugiej nie usu-żyć Ewie?

To mówiąc, wpakował się napowrót do landary, drzewiczki zatrzaskał i krzyknął na woźnicę:

— Do Torunia!...

Wtedy to dopiero gwar się podniósł a śmiech i wielkie klaskanie w dłonie; jeden tylko pan Józefat Domaradzi, zawiadowca kasztelu, człek siły niemierniej, z mocy swej a wzrostu w całej ziemi podolskiej słynący,

pod którym, gdy szedł, uginata się dębina podłogi, a dosiadany koń zawdy stękać mu-siał, oko siwe przymrużył, jako to we zwy-czaju czynił miał, gdy coś mu się nie spodo-bało, za szpakowatą wąż się targnął, nie rad będąc z onej słabości ojcowskiej dla dziewczki gładkiej, której urodzić sam jeden tylko nie ulegał i przewodnictwa nad sobą nie zno-sił, jako wszem wobec i każdemu z osobna o tem prawił. Ale landara nie ruszyła się. Wte-dy pan Atanazy łeb przez okno wysunął i huknął:

— Nie słyszysz, durniu? do Torunia!

Wężnica rozwinął bat i trzasnął raz i drugi, aż echa w ogrodach zamkowych za-klekotały; pajucy skoczyli, chwytając się za pasy z tyłu pojazdu, na dany znak trąba się ozwała, by spuszczonej mostów nie zwod-zono...

Karoca potoczyła się...

Wtedy już okrutny wrzask podniósł się z podsienia zamkowego, a panna Ewka sko-czyła i biegnąc za umykającą landarą, wołała w głos:

— Atanasiu, wracaj!

— A piernik?... — odezwał się pan stol-nik, wychylając się przez okno karocy.

Ewka zawołać chciała, że już rzeka się specjalu tego, ale zabrakło jej tchu, iż słowa przemówić nie mogła. Zatrzymała się więc wpoł dziedzińca i jeno pierwszą robiąc, jak ptak postrzelony, ręce do góry podniosła, znaki jakieś woźnicy dając, który jednak, wierny będąc rozkazowi pana, walił wprost do bramy wjazdowej.

— Masz diabła kaftan!... — mruknął Domaradzi.

— Atanazy, opamiętaj się! — wołała małżonka.

— Tatuściu! — jęknęła raz jeszcze Ewka.

— Dokąd, durniu, jedziesz?... — wychy-lając się nieco z karocy, odezwał się do wo-źnicy szeptem pan stolnik. — Okrąż dzie-dziniec i przed dwór!

Karoca zatoczyła koło szerokie i zairzy-mała się znowu przed zamkiem.

Ewka podbiegła.

— Masz piernik! — wysiadając z landa-ry, pan stolnik rzekł, a w obu rękach dzier-żył pudło okrutne.

— Już tatuś z Torunia powrócił? — za-śmiała się.

— Paskudnico!

Ewka skoczyła.

— Biercież, do stu diabłów, bo ta mi znowu szyi się czepia...

Domaradzi w powietrzu już prawie pu-dło chwycił, a pan Atanazy wziął się do dziewczki swojej, w oczy patrzył, do serca tu-lił, a całował z miłością wielką.

Wtedy, śmiejąc się, podeszła pani stol-nikowa i zaciepie powitała małżonka swojego; do kolan pana ojca syn się pochylił i u-czuł na głowie swojej łaskawą dłoń rodzi-ciela, a gdy już powitana i ucałowana była rodzina cała, wtedy pan stolnik Domarad-kiemu rękę do pocałowania dał i klepiąc go po ramieniu, do komnat kaskowych na wy-poczynek poszedł.

Po chwili zaturkotał wóz kuty a łado-wny, przed boczny pawilon zajeżdżając.

Na wozie onym, szczerle skórą okry-tym, najdrogocenniejsze zakupy były. Jeden piernik tylko pan stolnik z sobą do karety

wziął, lękając się o ony specjal zacy, po który, wedle rozkazania Ewki, sam do To-runia ze służką jeździł. Wóz dygotał na o-siach, a landara na pasach się chwiała — żadnego więc szwanku nie doznał.

— Wóz! wóz! — ozwały się głosy nie-wieście, pomiędzy którymi górował dyszant garderobiany i wnet wysypał się babiniec cały z Ewką na czele, ale bez pani stolniko-wej nikt żadunku tknąć nie śmiał, pod której to okiem wszystko krapakowane musiało być, wedle spisu przejrane i sprawdzone, później generalny dział miał nastąpić i radość wielka z niespodziewanych prezentów, jakimi pan stolnik nietylko rodzinę, ale i służbę całą obdarzył. Były tam materje znaczne, które wprawdzie i w handlowym Kamieńcu od kupców ormiańskich nabyć bez fatygi mo-żna, ale, że to przywieziono z drogi dale-kiej, z Warszawy stołecznej, zawdży więc większy walor miało i innym jakimś zaiały-wało zapachem. Dziewkom oczy świeciły na blask aksamitu lub szlesteł hafatusa; młodzieży dworskiej nie mniej ślepie błyszczały, gdy w półtukuwym pokrowcu coś brzękło szabliscie, albo z powijaków kształt flinty się ukazał; jeden Domaradzi tylko, aby słój, lubo fla-szankę jaką zajął, wnet łapy wyciągnął, myśląc, że to trucizna na szczury być musi.

— To dla mnie, dąlibóg dla mnie!...

Niech no wasza miłość do spisu zajry — prosił stolnikowa — a przekonaj się, że to dla mnie!...

Stolnikowa zająrzała.

— A co?... —

— Dereń smażony... —

Śmiech... (Ciąg dalszy nastąpi).

Specjalny Skład Tryjesteński Linoleum Dywany, Chodniki, Dywaniki przed umywalnie.

Cerata

Fartuszki, Obrusy, Ceraty na meble, Prześcieradła gumowe, Paski na stół (Tischläufer).

Specjalny Skład Tryjesteński Lwów, Sykatuska 2

charakteru rezydencji monarszej. W tej mierze przypominał p. Benedyktowicz bardzo charakterystyczne zdanie śp. Jana Matejki, który swego czasu wyraził się, że wołałby, aby Wawel przez drugie jeszcze lat 100 świecił łachmanami, jak widzieć go zamienionym na „grób pamiętek po umarłym narodzić”. Bardzo żarliwie bronił także poglądu tego p. Smarzewski, który przy tej sposobności zauważył, że pomiędzy rodakami naszymi w zaborze rosyjskim panują bardzo błędne zapatrywania na sprawę oddania Wawelu, gdyż ogół tamtejszy nie zdaje sobie na leżycie sprawy z tego, że Wawel, jako taki, pozostaje hipoteczną własnością kraju, z zastrzeżeniem mu tylko charakteru monarszej rezydencji. O to kraj prosił cesarza Franciszka Józefa w r. 1880 przez usta ówczesnego marszałka kraju hr. L. Wodzieckiego i na to uzyskał przychylne oświadczenie monarchy. Z tego założenia wychodzić też muszą wszystkie dalsze konsekwencje.

SEJM.

Kronika sejmowa.

W komisji budżetowej przeprowadzono wczoraj kilkogodzinny dyskusję nad sposobem pokrycia niedoboru budżetu krajowego na rok 1905. Generalny sprawozdawca budżetu p. Abrahamowicz przedstawił komisji sprawozdanie o budżecie, z którego wynika, że ogólna suma wydatków wyniesie 27,196,395, dochody własne 10,921,128 kor., skutkiem czego okazuje się niedobór budżetowy w sumie 16,275,167 kor.

Sprawozdawca zaproponował, ażeby niedobór ten pokryty został dodatkami do podatków bezpośrednich w stopie o jednego halera wyżej od preliminarza wydziału krajowego, przez co uzyska się z dodatków dochód w sumie 16,340,963 k., a więc pozostałaby jeszcze nadwyżka dochodów w sumie 65,696 kor.

W dyskusji nad sposobem pokrycia niedoboru przemawiali liczni mówcy, między innymi obecny marszałek krajowy. W rezultacie komisja bardzo znaczną większość głosów oświadczyła się za pokryciem niedoboru dodatkami do podatków.

Na dziś zwołane zostały komisje: prawnicza (1/2 10), budżetowa, bankowa i wodna (4), administracyjna (5).

Napad floty bałtyckiej.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Londyn. Daily Telegraph pisze: „Dla cara nie może być poniżeniem, jeżeli okaże zgodę z jednomyślną opinią Europy. Car, narażając błędy, popełnione przez flotę, nie naraża w niczem na szwank ani powagi swojej, ani Rosji”. To samo pismo pisze, że niebezpieczeństwo jest w tem, iż rząd rosyjski łudzi się co do stanowiska Anglii. Usposobienie kraju nigdy jeszcze nie było tak stanowczym i poważnym.

Jeszcze ostrzej przemawia Daily Graphic, który pisze, że cierpliwość narodu jest wyczerpana, co samo już jest strasznym ultimatum. Rząd musi się z tem liczyć.

Morning Post pisze, że flota bałtycka znajduje się w stanie oskarżenia, a dopóki potrwa śledztwo, musi być zatrzymana. Najlepiej by było, aby aż do zakończenia śledztwa zawrócono ją do jednego z portów rosyjskich. Rząd rosyjski powinien oświadczyć gotowość ukarania winnych, jeżeli będzie udowodnionem, że na miejscu katastrofy nie było żadnego torpedowca. Rząd japoński mógłby zapytać o wyjaśnienia. Pismo to wyraża przekonanie, że stanowisko rządu angielskiego okaże się najzupełniej słusznem.

Londyn. Standard donosi z Cardiff, że panuje tam niezmiernie ożywienie. Nadeszły tam wielkie zamówienia węgla dla admirałcji, szczególnie dla Gibraltaru. Zakupiono nawet naładowane okręty. Dwa okręty, przeznaczone do Londynu, zatrzymano i zawrócono do Cardiffu.

To samo pismo donosi z Vigo dnia 27 w nocy: Część floty rosyjskiej popłynęła dalej. Rozdźwiękiewicz zawiadomił władze, że z resztą floty zamierza się udać do Tangeru.

Waszyngton. (Biuro Reutersa). Rosyjski ambasador Cassini powiedział, że wedle jego osobistego zapatrywania, żądanie Anglii, ażeby ukarać oficerów floty rosyjskiej za strzelanie do łodzi rybackich, jest, łagodnie powiedziawszy, bez precedensu. Rosja nie może pozwolić na takie mieszanie się do jej spraw wewnętrznych. Mimo jednak sytuacji bardzo napiętej, ambasador spodziewa się, że dyplomacja uda się tę sprawę rozwikłać w drodze pokojowej.

Gibraltar. (B. Reutersa). Odroczono do dalszego rozkazu mobilizację angielskiej eskadry, która miała być dnia 29 b. m. ukończona.

Londyn. (Biuro Reutersa). Ze stojących pod Gibraltarem okrętów angielskich 4 krążowniki odpłynęły na zachód, zaś krążownik „Hermes” do Vigo. Reszta eskadry pozostała tam jeszcze.

Londyn. Pierwsza dywizja floty domowej udała się do podstawy swoich operacji. Wszyscy oficerowie floty otrzymali dnia 27 bm. powołanie do służby.

Londyn. (Tel. wł.). Wczoraj zaplanowało tu usposobienie trochę spokojniejsze, gdyż przypuszczają, iż pośrednictwo między Rosją a Anglią, z którem ofiarowała się Francja, doprowadzi zatarg do pokojowego załatwienia. Rokowania toczą się w największej tajemnicy.

Wczoraj gmach ministerstwa oświaty, w którym odbywała się rada gabinetowa, otaczały tłumy ludzi, którzy z niecierpliwością oczekiwali na wiadomość. Wśród tłumy panował zupełny spokój. Rada gabinetowa skończyła się o godzinie 1-ej, poczem ambasador rosyjski przybył do pałacu ministra spraw zagranicznych hr. Landsdowne'a i odbył z nim konferencję.

Londyn. Jak dowiaduje się Biuro Reutersa, rządy angielski i rosyjski objawiły w zasadzie gotowość przyjęcia propozycji, według której sporne punkty w sprawie całego zajścia przekazane będą komi-

misji śledczej, a okręty rosyjskie na ten czas zostaną w Vigo. Co do szczegółów nie ma wiadomości. Panuje przekonanie, że artykuły XI. X. i XXII. konwencji haskiej stanowić będą podstawę dalszych pertraktacji.

Londyn. Biuro Reutersa dowiaduje się, że projekt przekazania całej afery komisji śledczej nie wyszedł od rządu angielskiego.

Londyn. We wczorajszej konferencji rosyjskiego ambasadora hr. Benkendorfa z ministrem spraw zagranicznych Landsdownem brel także udział francuski ambasador. Hr. Benkendorf odbył po naradzie gabinetowej ponowną półgodzinną konferencję z Landsdownem.

Paryż. (Tel. wł.). Prasa tutejsza wyraża Anglię do cierpliwości. Omawiając podróż floty bałtyckiej, stwierdzają dzienniki, że flota ta, tak z powodu zajścia pod Hull, jako też z powodu tego, że wiele krążowników musi uleść na prawie, dozna opóźnienia. Dzienniki proponują, aby celem zbadania zajścia pod Hull, wyjechała na miejsce mieszana komisja.

Londyn. (Tel. wł.). Tutejsza prasa wyraża wielkie zadowolenie z powodu nadzwyczaj poprawnego zachowania się opinii publicznej w Niemczech w sprawie napadu statków rosyjskich w Hull.

Berlin. (Tel. wł.). Do Local Anzeigera donoszą z Londynu, że Anglia absolutnie nie ustąpi od warunku ukarania winnych oficerów. Jeśli Rosja warunku tego nie spełni, to wojna stanie się nieuniknioną.

Geestmünde. Kapitan okrętu „Sonntag”, Hehnell, donosi, że w piątek płynął koło przylądka Strif Fisch-Gründen. Nagle w kierunku północnym spostrzegliśmy wielki parowiec, który z nastaniem ciemności zbliżył się do eskadry. O godz. 8-20 wieczorem skierowano na nas światło reflektorowe i ostrzelano granatami (!?). W minucie padło około 80 strzałów (!?). Po godz. 11 kanonada ustała, reflektory jednak funkcjonowały do 2 nocy, kiedyto prawdopodobnie rosyjskie okręty wojenne ostrzeliwały, jak się zdaje, okręt, który poprzednio do uas strzelał.

Londyn. Biuro Reutersa podaje następujące sprawozdanie z przebiegu rokowań angielsko-rosyjskich:

Po otrzymaniu angielskiej noty rząd rosyjski wystosował pilne telegramy do rozmaitych portów, gdzie mogły zaważać okręty admirała Rozdżestwieńskiego, aby żądać wyczerpujących wyjaśnień. We wtorek car telegraficznie wyraził ubolewanie i współczucie dla ofiar a równocześnie rosyjski rząd zagraniczny na kilkakrotnie ugersy angielskie odpowiedział, że dalsze kroki są niemożliwe, dopóki nie nadejdzie urzędowe wyjaśnienie od admirała, rząd rosyjski wyraził również ubolewanie z powodu całego zajścia. W ostro sformułowanej nocy angielskiej, dano wyraźnie do zrozumienia, że jeżeli co do żądania, u karania oficerów, nie będzie dane zadośćuczynienie, rosyjska flota nie będzie mogła dalej dojechać, jak do Tangeru.

Rząd rosyjski odpowiedział, że nie może karać oficerów bez poprzedniego ich przesłuchania, ponieważ to naruszałoby prawa cara. Rząd angielski nie mógł otrzymać od rybaków potwierdzenia wiadomości, podanej przez rosyjskiego admirała, jakoby wśród łodzi rybackich były dwa torpedowce.

Sprawa uknęła, ponieważ rząd rosyjski oświadczył, że zanim sprawa cała nie będzie zasadniczo wyjaśniona, może opierać się jedynie na sprawozdaniu rosyjskiego admirała. Gabinet angielski zastanawiał się wczoraj nad tem, jakby znaleźć drogę wyjścia z tego zatargu. Jest prawdopodobnem, że skorzysta się z dobrych stosunków francuskiego ambasadora do rządu rosyjskiego i angielskiego, aby poprzeć sprawę bezstronnego zbadania faktu. Gdyby podobne zbada nie przyszło do skutku, to flota bałtycka nie pojechałaby dalej, zanim śledztwo nie będzie ukończone i zanim nie będą załatwione wnioski komisji śledczej.

Southampton. Premier Balfour wygłosił tu wczoraj mowę, w której oświadczył, że w sprawie zajścia na morzu Północnem koło Hull przeprowadzone będzie międzynarodowe śledztwo.

Petersburg. Potwierdza się wiadomość, że sprawa zajścia koło Hull rozstrzygnięta zostanie przez międzynarodowy trybunał wojenny. Interesowani w tem zajściu oficerowie rosyjscy wysadzeni zostaną na ląd i pociągnięci do śledztwa.

Waszyngton. Biuro Reutersa donosi: Według depeszy z Petersburga, car zgodził się na oddanie sprawy zajścia koło Hull pod rozstrzygnięcie międzynarodowego trybunału wojennego.

Wojna Japonii z Rosją.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Prasa japońska przeciw Danii.

Londyn. Dziennik Standard donosi z Tokio, że część prasy japońskiej krytykuje postępowanie rządu duńskiego, który pozwolił okrętom rosyjskim czerpać węgle w portach duńskich. Dziennik Asahi powiada, że rząd japoński powinien sobie dobrze zapamiętać do złamania neutralności.

Kopenhaga. Wobec zarzutów prasy japońskiej pisma tutejsze oświadczają, że okręty rosyjskie nie otrzymały na wodach duńskich węgla.

Z placu boju.

Petersburg. Generał-porucznik Sacharow, telegrafuje do sztabu generalnego pod datą 28 bm. o dokonaniu szeregu rekomendacji i o małych potyczkach. W nocy na 26 bm. — donosi dalej — nasi strzelcy ochotnicy usłyszeli alarm w obozie japońskim na zachód od Sznikhai, a w wąwozie koło tej miejscowości ujrzeni balon, który po kilku salwach, danych przez naszych żołnierzy, spadł.

Dnia 28 bm. baterie nieprzyjacielskie od 7 rano przez cały dzień ostrzeliwały wzgórza za świątynią, obsadzone przez naszych. O godz. 4 popołudniu Japończycy zaatakowali ten pagórek. Kompanie nasze stawiały silny opór, a następnie cofnęły się na główne pozycje. Po odwróceniu naszych kompanii, nasza artylerja rozpoczęła ogień na Japończyków.

Petersburg. Birżewia Wiedomości donoszą z Mukdena pod datą 28 bm., że przez cały dzień poprzedni słyszano ogień dział japońskich. Japończycy obserwują pozycje rosyjskie z daleko wysuniętych stanowisk. Nasze wojska są gotowe do walki. Krążą pogłoski, że Japończycy zakupili u Chińczyków wielkie zapasy jęczmienia, za który nie zapłacili. Chińczycy obecnie ofiarują ten jęczmień bardzo tanio Rosjanom.

Fuzan. (Biuro Reutersa). Japończycy zajęli wczoraj ostatni pagórek na południe od rzeki Szak, który obsadzony był przez Rosjan, przyczem zdobyli dwadzieścia maszynowe. Japończycy mieli 20 zabitych i 80 ranionych, Rosjanie pozostawili 30 zabitych na pobojowisku.

Z Portu Artura.

Londyn. (Tel. wł.). Z Tokio donoszą, iż sytuacja w Porcie Artura jest tak krytyczna, iż liczyć się z tem już wypada, że upadek Portu Artura nastąpi w najbliższych dniach. Wszystkie forty znajdują się już w rękach Japończyków.

Rekonstrukcja gabinetu.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Wiedeń. W poniedziałek dnia 31 bm. odbędzie się zaprzysiężenie przez cesarza nowo mianowanych ministrów.

Wiedeń. (Tel. wł.). P. Herold oświadczył, iż jeśli Czechom nie będzie dana przez rząd jakaś sposobność, na podstawie której mogliby zmienić swą taktykę, to Czesi w nowej sesji rady państwa, która zwołana będzie na 17 bm., dalej prowadzić będą obstrukcję.

Praga. (Tel. wł.). Dr. Randa konferował wczoraj z wybitnymi politykami czeskimi.

Wiedeń. (Tel. wł.). Klub młodoczeski wydał komunikat o sytuacji politycznej. W komunikacie tym czytamy między innemi, że posłowie czescy zostali zmuszeni do obstrukcji, aby pokazać, iż Czesi są w stanie zahamować zupełnie pracę parlamentu, gdy rząd w stonitwie nie zechce uwzględnić ich słusznych żądań. Czesi swej taktyki nie zmieniają pod żadnym naciskiem rządu lub stronnictw parlamentarnych, lecz tylko pod wpływem przekonania, że zmiany takiej wymaga dobro i interes narodu. Mianowanie dra Randa ministrem bez teki uważają Czesi za drobny zażatek zmiany stosunków politycznych na korzyść Czechów. W końcu zapewnia komunikat, iż posłowie czescy żadnych paktów z rządem nie zawierali.

Wiedeń. (Tel. wł.). Deutschnat. Corr. podnosi, iż rekonstrukcja gabinetu ma daleko większe znaczenie, niż początkowo sądzono.

P. Doberner oświadczył, iż wobec tego że w gabinecie zasiada minister rodak Polak i Czech, Niemcy domagać się będą mianowania ministra rodaka Niemca. Dalej podniósł dr. Doberner, iż rekonstrukcję gabinetu uważa za pogorszenie się sytuacji na niekorzyść Niemców.

Wiedeń. Zeit donosi, że dr. Koerber zamierza podobno oddać tekę ministra sprawiedliwości radcy dworu Lammachowi, lub prezydentowi wyższego sądu krajowego baronowi Collowi, bratu obecnego ministra wojny.

DEPESZE

telegraficzne i telefoniczne.

Owacja dla prof. Randy.

Praga. Studenci III. i IV. roku wydziału prawniczego czeskiego uniwersytetu urządzili wczoraj ustejpacemu profesorowi Randa serdeczną owację.

Następnie w sali profesorskiej oczekiwał przybycia prof. Randy, rektor z dziekanami i profesorami. Rektor wyraził ubolewanie, że muszą pożegnać profesora, podniósł zasługi Randy i prosił go, aby pamiętał o interesach kraju i uniwersytetu.

Minister Randa pożegnał zebranych w serdecznych słowach.

Demonstracje w Bernie.

Berno morawskie. Wczoraj w południe kilkuset robotników urządziło demonstrację na rzecz zaprowadzenia powszechnego głosowania do sejmu. Kilku przywódców wygłosiło mowę, poczem odpiewano pieśń robotniczą i wznoszono okrzyki na cześć powszechnego prawa głosowania. Ulice do sejmu były zamknięte przez policję.

Sejm węgierski.

Budapeszt. Sejm przyjął prowizorium traktatowe z Włochami w trzecim czytaniu.

Z parlamentu francuskiego.

Paryż. W izbie deputowanych, dep. Rousset (nacionalista), wniósł interpelację w sprawie artykułu dziennika *Matin*, o szkołach w St. Cyr i w St. Maixent.

Paryż. W izbie deputowanych, dep. Rousset zarzuca ministrowi wojny, że popiera oficerów, którzy depczą ustawy, a pałają gubi. Na poparcie swoich wywodów opowiada mowca o byłym komendancie wojskowej szkoły w St. Maixent, który wśród uczniów zorganizował formalny system szpiegowski, a wygłaszał w szkole mowy antymilitarne. Ten człowiek zamianowany został komendantem wojskowym pałacu Burbonów. W końcu protestuje mowca przeciw zaprowadzonym w armii systemowi denuncjowania.

Minister wojny André odpowiada, że przytoczone przez Rousseta wypadki, zostały błędnie przedstawione i prostuje je. (Okłaski

na lewicy). Odpiera dalej zarzut jakoby zyskował przy awansie oficerów za ich zapatrywania religijne. Jedyną zasadą, mającą w armii walor, jest szanowanie ustaw, szanowanie rzeczypospolitej i posłuszeństwo wobec rządu, (Okłaski).

Dep. Villeneuve (nacionalista), wywodzi, że dezorganizację w armii spowodował minister wojny i że wolnomularskie, które dostarczają dat, wpływających na awans oficerów. W tej mierze zorganizowano w ministerstwie wojny osobną służbę. Mowca odczytuje w tej sprawie list kapitana Molina.

Minister wojny André oświadcza, że w ogóle o podobnym liście nie wie i żąda oddania mu tego listu.

Prezydent ministrów Combes przerywa dalsze wywody dep. Villeneuve'a, wołając, że opozycja byłaby mniej namiętna, gdyby po za Andrém nie stał gabinet który zwalcza kongregację.

Villeneuve wymienia szereg oficerów, którzy przedkładają raporty wielkiej loży wolnomularskiej.

Paryż. Izba uchwaliła przyjęty przez ministra wojny Andrégo porządek dzienny 294 głosami przeciw 263.

„Petrolea”.

Wiedeń. (Tel. wł.). Rada zawiadowcza „Petrolei” uchwaliła wysłać do komisji zawiadomienie, że należyżość magazynowa od 100 klg. za rok podwyżka z 12 na 20 halrzy, a należyżość komisowa z 2 na 3 prc. Zgromadzenie komisentów w tej sprawie odbędzie się we Lwowie, a jeśli ono co nie ulegawatliwosci, wnioski „Petrolei” przyjmie, to nastąpi dalsze podwyższenie kapitału akcyjnego „Petrolei” o 2 miliony koron.

Podróż króla Piotra do Sofji.

Białogród. (Tel. wł.). Tutejszy poseł bułgarski powrócił wczoraj z Sofji, gdzie konferował z księciem Ferdynandem i otrzymał od niego zadowalającą odpowiedź, wskutek czego król Piotr jutro wieczorem wyjeżdża do Sofji, w odwiedziny do ks. Ferdynanda.

Zadar. (Tel. wł.). Hr. Caboga, jedyny poseł do sejmu dalmackiego, który nie podpisał znanej deklaracji posłów do sejmu dalmackiego, skierowanej przeciw namiestnikowi br. Handlowi, złożył swój mandat poselski, oraz wszystkie urzędy honorowe, które piastował w Dubrowniku.

Sofia. Wczoraj nastąpiło otwarcie sobrania.

Kronika z ostatniej chwili.

Pożar. N. Jork. (Tel.). W południowej części Brooklynu wybuchł wczoraj pożar, który zniszczył znaczną część magazynów, także wiele okrętów zostało uszkodzonych.

Katastrofa w kopalni Gliwii. (Tel.). Ubiegłej nocy zaważyło się rusztowanie w szybie górniczym, przyczem 6 robotników zostało ciężko ranionych.

Dział ekonomiczny.

Wiedeń 28 października.

(fr) Spekulacja zwyżkowa na targu walorów kolejowych nie ustaje ani na chwilę, lecz przeciwnie skutkiem dokonanych zmian w gabinecie doznają nowej podiety. Dotychczas objęte były nią tylko akcje Statsbahn, dziś jednak przeniosła się także na targ akcji kolei północnej, kolei północno-zachodniej i nadłabskiej, słowem na akcje wszystkich kolei, które mogą być objęte programem upaństwowienia. W innych kategoriach walorów ruch był wprawdzie znacznie słabszy, ale tendencja zwyżkowa i tak przeważała, gdyż nadzieja sanacji stosunków parlamentarnych staje się coraz większą. Na giełdzie paryskiej rozeszła się dziś pogłoska, że Rosja zamierza zaciągnąć we Francji nową pożyczkę w sumie 12 0 milionów franków. Zresztą znajdują się giełdy zagraniczne wciąż pod wzruszeniem niezłaławnego jeszcze zajścia koło Hull i są nieco zresztą zaniepokojone.

— **Wiedeń** 28 października. Kursa giełdy wiedeńskiej.

a) Losy procentowe: Austr. zakł. kr. z oblg. p. z r. 1880 3 proc. 305 —, Austr. zakł. kred. z ob. p. z r. 1889 3 proc. 298 —, Tow. żegluga na Dunaju 100 zł. m. k. 4 proc. 277 —, Węg. Bank. hip. po 100 zł. 4 proc. 271 —, Pożyczka serbska rem. po 100 r. 4 proc. 94 —; b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilia) 5 zł. 20 75, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 zł. 480 —, Ciary 40 zł. m. k. 156 —, Pożyczka m. Instruktu 20 zł. 80 50, Losy m. Krakowa 20 zł. 85 —, Pożyczka m. Lublany 41 zł. 68 50, Ofen 40 zł. 162 —, Palfy 40 zł. m. k. 16 —, Czerw. krzyża austr. tow. 10 zł. 54 —, Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł. 28 80, Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 65 —, Salma 40 zł. m. kon. 223 —, Pożyczka salcburska 30 zł. 77 —, Turckie oblig. prem. kolej. po 400 fr. 136 —, Losy komunalne m. Wiednia z r. 1874 529 —.

— **Berlin** 28 października. Przy zamknięciu wczorajszej giełdy: Kredyty 210 10, Staatsbahn 140 60, Diskont Comandit 190 60, Berlińskie Towarz. handl. 160 40, Laura 249 50, Bochum 214 10, Kolej połud. wschodnio-pruska —, Ruble za gotówkę 216 05, Kolej warsz.-wied. —, Kolej morza Śródziemnego 90 75, Kolej Meridionalna 144 —, Losy tureckie 127 10, Renta włoska —, „Harpener” kopalnie węgla 214 —, Kolej Marienburg-Mławka —, Konsolidation —, Lombardy 17 30, Kolej Henry 108 40, Niemiecki bank narodowy 127 40, Kanada Profered 134 10, Akcje żegluga hamburskiej 120 90; Warszawa krótkie (Kurz Warschau) 215 70; Huta „Donnersmark” 268 —.

— **Paryż** 28 października. 4 procentowa renta 97 80, mąka 30 90.

— **Berlin** 28 października. Austrjackie banknoty 84 95, spirytus —.

— **Frankfurt** 28 października. Austrjackie kredyty 210 70, Kolej państw. —, Diskonto 191 —, Laura —.

Przyjechali do Lwowa.

dnia 28 października 1904 roku.

HOTEL GEORGEA. Pokoje od 3 kor. Hr. E. Krasicki z Warszawy. Hr. S. X. Komorowski z Przeworska. Hr. J. Potocki z Rymanowa. Hr. K. Czosiowski z Podola rs. A. Misiaiewicz z Czystowie. W.

Binder z Wiednia. Z. Obertyński z Hujcza. L. Grab-scheid z Czerniowiec. W. Fedorowicz z Krakowa. T. Gniewosz z Jasionowa. Prez. W. Hacosner z Krakowa. JE. hr. L. Vetter v. Lilie z Wiednia. S. Susteric z Leibach. E. Frieb z Wiednia. M. Zieliński ze Strzelisk.

Nadesłane.

Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej zanie odpowiedzialności.

Do wiadomości Szan. Publiczności podaje się, że magazyn M. WEINA plac Trybunalski l. 1, został zupełnie zwinęty, a jedynym sklepem tej firmy jest magazyn no-wości dla panów 1092

AMERICAN HOUSE

ulica 3 Maja l. 11.

Zakład dentystyczny

Dr. Karola Jakubowskiego

ul. Kl. Tańskiej l. 3 obok hotelu Georgea, godziny ord. od 9—1 i od 3—5 popoł. 1026

Sanatorium zimowe

w Krynicy

w willi pod „Trzema różami” pod kierunkiem

Dra Franciszka Xmetowicza

urządzone według wszelkich wymogów higieny i Czerdziesięci pokojów ogrzewanych. Klimat przepyszny, urocz okolice dla wycieczek, doborowa czerdzienia, gry towarzyskie, zabawy. Wikt doskonały i obfity.

Przyjmowane są do sanatorium osoby nerwowe i rekonwalescenci po chorobach niezakaźnych. (Osób dotkniętych chorobami zakaźnymi, piersiowymi i umysłowymi Sanatorium nie przyjmuje).

Sezon od 1. grudnia do 1. maja.

Ceny umiarkowane.

Zgłoszenia należy adresować 15 dni na przód do Zarządu Sanatorium pod „Trzema Różami” w Krynicy (Galicja).

+

Z Gabryelów

Teresa Wnorowska

wdowa po dyrektorze głównej kasy kraj.

zaopatrzone św. Sakramentami, zmarła po długich a ciężkich cierpieniach, dnia 28 października b. r., przeżywszy lat 69.

Eksportacja zwłok odbędzie się z domu żałoby Rynek l. 19 w niedzielę dnia 30 października b. r. o g-dzinie 3-ciej po południu na cmentarz Łyczakowski. Na pogrzeb zapraszają matka, dzieci i wnuki krewnych, przyjaciół i znajomych.

Lwów, dnia 28 października 1904.

„Concordia” A. Kurkowski.

+

Zofia z Waligórskiej Nowińska

zaszła w Panu po długiej a ciężkiej chorobie, dnia 28 października 1904 r., w 59 roku życia.

Eksportacja zwłok odbędzie się w niedzielę dnia 30 października b. r. o godzinie 3 po południu z domu żałoby przy ulicy Sykstuskiej l. 62 na cmentarz Łyczakowski. Nabożeństwo żałobne odprawionem zostanie w poniedziałek dnia 31 października b. r. o godzinie 9 rano w kościele św. M. Marii Magdaleny, na które to smutne obrędy pozostała rodzina krewnych i przyjaciół zaprasza.

Colosseum w pasażu Hermanów.
Począwszy od 16 października 1904. W niedzielę i święta dwa przedstawienia. Bilety wcześniej do nabycia w biurze Płohna ul. Karola Ludwika 9. Nabywca odpowiednich biletów otrzyma kupon wolnego przejazdu omnibusem z ulicy Hetmańskiej aż do Colosseum. 1050

Ja Anna Csillag

z moim olbrzymim, 185 centymetrów długim warkoczem rusałki, posiadam takowy dzięki 14 miesięcznemu używaniu mojej pomady własnego wynalazku. Pomada moja uznana jest za jedyny środek pielęgnowania włosów, przyspieszania ich porostu, wzmacniania cebulek. Wywołuje u panów pełną, silną brodę i nadaje po krótkim używaniu włosom na głowie i brodzie połysk naturalny i chroni je od przedwczesnego siwienia do późnej starości.

Cena puszek:
1, 2, 3 i 5 złr.
Codzienna wysyłka pocztą po nadesłaniu lub za pobraniem należytości.
Wysyłka wprost fabryka na cały świat, dokąd należy adresować wszelkie zlecenia.
Anna Csillag
Wiedeń I., Graben 14.
Jedyny skład wysyłkowy
apteka Zygmunta Ruckera
we Lwowie. 834

Wyjątkowa sposobność nabycia Historji literatury polskiej w 6 tomach

Dra PIOTRA CHMIELEWSKIEGO.

Znakomity ten podręcznik literatury, polecany przez c. k. Radę szkolną do zakupna dla bibliotek szkolnych, daje kompletny obraz umysłowego życia naszego narodu, aż po dzień dzisiejszy, ozdobiony portretami znakomych pisarzy, podobiznami ich pisma i niektórych pierwszych wydań dzieł. Literatura ta uznana została przez całą krytykę za dzieło pierwszorzędnej wartości. To też nie powinno go brakować w żadnym polskim domu.
„Historja literatury polskiej” w 6 tomach (cena księgarska wynosi bez opłaty 15 zł, w opłacie 17 zł) W c. l. większego rozpowszechnienia, obecnie znacznie niżeliśmy cenę, a mianowicie: Za dzieło bez opłaty 6 zł. 50 ct, w opłacie 7 zł. 50 ct. 985
Zapasy nie wielkie, kto więc pragnie skorzystać ze sposobności kupienia tej cennej rzeczy, zachęca popieścić z zamówieniem do
Wydawnictwa „Wędrowca” Lwów pl. Marjański 1. 4.

Egipskie tufki i bibułki

AIDA

pod gwarancją z papieru „verge combustible”.

Wyrób galicyjski.

Prawdziwy 804

Roskopf - Goldouble - Savonnet - Anker - Remontoir

jest najnowszym zegarkiem Roskopf. Zegarki te odznaczają się doskonałym i gwarantowanym kotwicznym składem, prócz tego posiadają 3 bardzo silne koperty z double złota, zaopatrzone automatyczną sprężyną ułatwiającą otwieranie. Double złoto jest podobnym do prawdziwego złota metalem, nigdy nie tracącym owego podobieństwa. Zegarki te są powszechnie podziwiane z powodu ich obrobienia i trudno odróżnić je od prawdziwych złotych zegarków.

Cena 5 złr.

Odpowiedni do tego zegarka podwójny męski łańcuszek ze złota donbie kosztuje złr. 1.50. Do każdego zegarka dołącza się pisemna trzyletnia gwarancja. Wysyłka tylko za zaliczką.

Józef Spiering,
Wien,
I. Postgasse 2-41.

Nowa pozłotka którą każdy może natychmiast trwale na nowo pozłocić ramy do obrazów i luster, szlachetki grobowe, napisy na grobach i t. d., i t. d.
Faszką wraz z pendzlem 80 ct., 1/2 litra 1 zł. 50 ct., 1/4 litra 3 złr., 1/8 litra 6 zł.
Wysyłka za pobraniem przez 1095
Teodora Kertésza w Budapeszcie, (Węgry) Kristófiér.

R. Ditmar
we Lwowie
Największy wybór wszelkiego rodzaju

Łatarń
grobowych

blaszanych, cynkowych i kutych, po najumiarkowańszych cenach, również 1028

Kule kolowowe i świece niskie
w stanioli
do oświetlania grobów.

PATENT HATSCHKE ETERNIT-ŁUPEK

(prawnie ochronna nazwa asbestowo-cementowego łupku).

Obecnie najlepszy dach

trwały na ogień i burzę, tudzież zwalany powietrza, niepotrzebuje naprawy, lekki, gustowny i tani.

Eternit-Werke LUDWIK HATSCHKE

Vöcklabruck Wien Budapest Nyerges-Ujfalú

Oberösterreich. IX/1, Berggasse 11. Andrássystrasse 33. Ungarn.

Daleko sięgające poręki.

Pierwszorzędne polecenia. Prosimy zażądać prób i prospektów.

Łóżka dzieciinne. Wózki dzieciinne. Krzesła dzieciinne.

Guttmana oryg. patentow. KLOZETY POKOJOWE

w różnych formach meblowych są najlepsze.

Illustrowane cenniki gratis i franco wysyła c. k. uprzyw. fabryka kłozetów

L. Guttmana, Lwów ulica Jagiellońska 8.

Największy skład higienicznych spluwaczek, bidetów, irrigateurs, papieru kłozetowego etc. 887

Gener. zastępstwo austr.-węg. Thermophor. Przedsiębiorstwa

Wanny i piece do ogrzewania kąpielni.

Fotele do wozienia chorych.

Ruch wychodźców z Galicji i Bukowiny do Ameryki przez Tryjest

jazda przez Tryjest do Nowego Jorku i wszystkich miejscowości Północnej Ameryki w wykwintnie urządzonej pierwszorzędnych parowcach.

Zjednoczone akcyjne Austrjackie Towarzystwo Żegluga Parowej w Tryjeście

Austro-Amerykana

jako jedynie Towarzystwo żeglowne, które na mocy rozporządzenia minister z dnia 30 kwietnia r. 1904 l. 21.903, upoważnione zostało do tworzenia agencji i zastępstw ustanowiło Sprzedaż kart okrętowych:

w Agencji we Lwowie, ul. Karła Ludwika 1. 21 oraz w Generalnych Agencjach w Krakowie, Brodach, Podwołoczyskach, Czerniowcach, Nadbrzeżu, Szczakowej, Oświęcimie i innych Agencjach. 1004

Kotel Bristol 1 piętro, Teatr rozmaitości

Występ najlepszych sił artystycznych. Codziennie 2 nowe sensacyjne komedje

HANDEL WIN NAFTY I TOEPFERA

3 Lwów, Trybunalska 12
wydaje: Obiady po 40 i 60 ct.; Kolacja z 3 dań po 50 ct.

Kawiarnia Centralna

plac Halicki 7. Wspaniałe za komfortem urządzonej Salon dla pań. Wszelkie gazety i czasopisma. 3 biliary najnowsze systemu. Otwarta do godz. 3 w n.

Krochmal brylantowy Bažanta

uznany powszechnie za najlepszy wszędzie do nabycia!

Grand kawiarnia

z największym komfortem urządzonej 1047
Nowość!!! Salon Japoński! już otwarty. Najprzyjemniejsze miejsce rozrywki.
Codziennie koncert muzyki wojskowej. Po teatrze ciepłe kolacje.

Jana Ihnatowicza prawdziwy Krem ogórkowy i Mydło ogórkowe

do upiększenia i wydelikacenia twarzy

Cena po 1 koronie. 12

We Lwowie, ul. Sykstuska 1. 25 i pl. Marjański 11. Kraków, Sukiennice 20; Przemyśl ul. Mickiewicza 11.

Z powodu zwinienia handlu Zupełna wyprzedaż mebli Bolesław Haszczyński

Lwów, ulica Teatralna 1.
Sypialnie, jadalnie, urządzenia salonowe i t. p. w stylach secesyjnym, barokowym i staroniemieckim, z drzewa orzechowego, amerykańskiego, jasnego orzechu i brzoźstowego. Garnitury salonowe wraz z obiciem. Wielki wybór kolekcji meblowych. P. T. potrzebującym wyprawy meblowe ślubne korzystają sposobność kupienia tanio dobrych i solidnych po gwarancji mebli z opustem 30%.
Pracownia stolarska istniejąca od r. 1842 pozostaje nadal we własnej realności ulica Kalcza 1. 16. 1008

Niedźwiedzia p. Turynka

poszukuje zaraz 1074

pomocnika gospodarczego i ekonomia

ze szkołami gospodarczymi, kawalerów. Utrzymanie roczne dla pomocnika trzysta koron i wikt, dla ekonomia czterysta osmdziesiąt i wikt. Nieuwzględnion. pozostaną bez odpowiedzi.

W chorobach pęcherza

moczowego i innych tym podobnych dolegliwościach działają znakomicie od wielu lat ogromnie rozpowszechnione

kapsułki tarolinowe

zawierające w swym składzie olejki santalowy, salol i ekstrakt kumelowy. Kapsułki te zażywać można bez przeszkody w wykonywaniu zajęć codziennych. Wobec licznych naśladownictw żądać należy wyraźnie Grootenera kapsulek tarolinowych, których nazwa prawnie jest zastrzeżoną. Cena pudełka wraz z przepisem używania 3 korony, na portu dołączony należy 45 h., zaliczka kor. 3.65. Do nabycia w aptece J. Piepesa-Poratynskiego, oraz Z. Ruckera, we Lwowie.

Główny skład dla Galicji: Apteka pod „węgierską koroną” J. Piepesa-Poratynskiego we Lwowie, plac Bernardyński, 1. 1. 111

Wieńce metalowe

gustowne, tanie, trwałe, z kwiatami i bez od zł. 1.50—20 poleca w ogromnym wyborze
Antoni Hański
handel żelazny
Lwów,
pl. Marjański 9.

Przybory do krawieczyny

Aplikacje, Koronki, Taśmy modne, Guziki, Podszywki

wszelkiego rodzaju poleca w wielkim wyborze
Ferdynand Güttler
we Lwowie, 17 K.
ulica Halicka 1. 20.

Drukarnia J. A. Pelara

w Rzeszowie
ulica Trzeciego Maja 2

poleca książkę p. t.

O naśladowaniu Najś. Marii Panny

Ksiąg IV.

na wzór Naśladowania Jezusa Chrystusa

ulożył Ks. d' Héronville,

z francus. języka podał w ojczystym

Ks. P. Al. St. Matuszyński.

540 stron małej 8 kl.

Cena 1 kor. z przesyłką pod opaską

kor. 1.10. 1072

Drut kolczasty cynkowany do ogrodzeń

dr. 1000 p. 350 za 100 met.

Wagi decymalne o sile

50 kg. 100 kg. 150 kg. 200 kg.

8 zł. 10 zł. 12.50 15 zł.

poleca Piotr Chrzastowski, Lwów,

Rynek 9. (Biuro wysyłkowe dział żelazny). 8199

Za bezcen!

1 szklanka do wody z białego szkła l. sorty tylko 4 1/2 ct, tuzin 54 ct.
1 szklanka do wody z paskiem matowym 6 ct, tuzin 72 ct.
1 kieliszek do wina 12 ct, tuzin 144.
1 kieliszek do wódki 9 ct, tuzin 108
1 karafka do wody 35 ct.
1 garnitur kompot. na 6 osób tylko 1.35.
1 serwis do herb. na 6 osób tylko 2.60.
1 serwis szklany na 6 osób tylko 1.90
1 kompletny serwis porcelanowy, stołowy, biały na 6 osób tylko 4.45
1 kompletny serwis porcelanowy, stołowy z dekoracją w kwiaty na 6 osób tylko 6.80.
Lampiony na groby po 25 ct.
Powyższe przedmioty nabywać można w powszechnie z taniości i dobroci znanym źródle dla porcelany i szkła i t. j. handlu

Kazimierza Sewickiego

c. k. nadwornego dostawcy
Lwów, pl. Marjański 1. 10.
(dawnie Trybunalska). 1035

UWAGA: Handel mój przy ul. Trybunalskiej został zupełnie zwinięty i przeniesiony do nowego lokalu przy placu Marjańskim f. 10.

Na składzie we Lwowie u Piotra Mikolascha i K. Krzyżanowskiego. 4086

Najtaniej

znakomite aromatyczne herbaty silnie naciągające

Corgo . . . . . pół kl. zł. 1.60
Souchong . . . . . 2—
Melange de London . . . . . 3—
Kaisow czarna . . . . . 4—
Najlepsze wysiewki herbatiane pół kl. zł. 1.40, 1.60 i 2 zł.

Kawy znakomite w smaku w woreczkach po 4 1/2 kg. opłacone do każdej stacji pocztowej w kraju.

Cena za 1 kl. i woreczek 4 1/2 kl. 1 kl. — worecz.
Ceylon gruboz. wyb. 2-10 zł. 10-40 zł.
najprzedniej. 2-06 10-20
średnia 1-98 9-80
zielona 1-90 9—
perlowa 2-06 10-20
Mokka arabska 2-06 10-20
Java złota 2-06 10-20
Karrakas znak w sm. 1-50 7-50
poleca 8191

Leonard Solecki

Lwów, ul. Batorego 2.

Każde zlecenie odwrotnie załatwia się.

Dr. Ostaszewski-Barański

Z nad Drawy, Sawy i Soczy

Lwów 1903. — Nakładem drukarni M. Schmitta i Sp.

Główny skład w księgarni Gubrynowicza i Schmidta we Lwowie, pl. Kapitulny.

Znakomite a tanie, szlachetne Jabłka i Gruszki

krajowe i w wielkim wyborze również

Jabłka i Marony tyrolskie poleca handel

St. Markiewiczza

w Rynku 1. 42. 1075

Ważne dla pań!
Tylko za 10 zł. wyuczyć się można kroju francuskiego pod gwarancją w szkole kroju Eugénji Weckertówny Lwów, ulica Kopernika 1. 8. II. piętro. Osobny kurs dla więcej uczennic rocznie w samej ulicy borygich w różnych warunkach. Po ukończeniu cenne na lardu miare, spódnice, sukienki, a także peleryny, szlafroki i t. p. — nie się do skrojenia całej sukienki, a na żądanie do sfabrykowania i wypróbowania pod gwarancją najlepszych dokonań. Zamówienia na prowincję ukłucie- cznia się odwrotną pocztą.

Wdowa po nauczycielu

ludowym, nie pobierająca żadnej pensji, kobieta starsza, kaleka na nogi dotknięta reumatyzmem i paralizem, niedolna do pracy, ginie z głodu. — Uprasza tą drogą o jakąkolwiek ofiarę. Adres w Administracji „Dziennika”.

Do sprzedania.

FOLWARK 200 mg. w jednym kawałku budynku i inwentarz. Majątek 1.600 mg. gorzelnia, młyn, budynki nowe, Folwark 150 mg. w jednym kawałku. Folwark 281 mg. budynki. Folwark 104 mg. budynki (pod Lwowem). Folwark 200 mg. budynki. Folwark 115 mg. budynki. Informacje bezpłatnie (tylko bezpośrednim nabywcem), na korespondencję 60 hal. markami, Biuro Informacyjne „Realtas”. Lwów, sw. Anny 17. Zgłoszenia sprzedaży pożądana.

Dr. Ostaszewski-Barański

Z KRAINY STU WYSP

Wrażenia z wycieczki po Dalmacji i jej wyspach.

Karta tytułowa wykonana przez art.-malarza p. M. Harasimowicza.

Lwów 1902. — Nakładem drukarni M. Schmitta i Sp.

Główny skład w księgarni H. ALTENBERGA we Lwowie, pl. Marjański.

Dr. A. Chramca w Zakopanem
Zakład wodolecznicy
otwarty cały rok.
Centralne ogrzewanie. Kuchnia. Światło elektryczne. Wodociąg. Nowo urządzone łazienki. Cena od osoby od 8 koron dziennie z całonocnym utrzymaniem. Prospekt na żądanie.

Lintment Capsici comp. Pain-Expeller.

Przy kupnie tego wyśmienitego, bole usmierzającego naderania, które nabyć można we wszystkich aptekach, trzeba zwrócić uwagę na markę „kotwice”.

Apteka Richtera, Praga.